1. Η ΡΩΣΙΚΗ ΘΗΛΙΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΓΛΙΤΩΣΟΥΜΕ

Μέσο: . . . . . .ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .07/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .07/05/2022

Σελίδα: 28

ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ Λ. ΜΥΡΙΑΝΘΗ

Ενέργειες για απεξάρτηση σε εθνικό επίπεδο

Στην απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο, κυριαρχεί η ευέλικτη λύση των πλωτών μονάδων LNG. Η Ελλάδα εξελίσσεται σε ενεργειακό κόμβο στη ΝΑ Ευρώπη, με έως τέσσερις μονάδες FSRU, και πρωταγωνίστρια μεταφοράς LNG με την ελληνόκτητη ναυτιλία. Καλείται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης να καλύψει ανάγκες της Βουλγαρίας, της Βόρειας Μακεδονίας και ενδεχομένως της Ρουμανίας και της Σερβίας.

Παρατίθενται ενέργειες απεξάρτησης σε εθνικό επίπεδο, μετά την πιστοποιημένη αδυναμία χάραξης ενιαίας στρατηγικής της ΕΕ στη Σύνοδο Υπουργών Ενέργειας της ΕΕ της 2ας Μαΐου 2022, για πληρωμές σε ρούβλια, plafond, κ.λπ.

Ι/ Αμεσα

Ολοκλήρωση αναβάθμισης της χωρητικότητας του τερματικού σταθμού της Ρεβυθούσας με προσθήκη πλωτής μονάδας αποθήκευσης (FSU: Floating Storage Units).

Διενέργεια έρευνας αγοράς για την εξεύρεση κατάλλλλου FSU για βραχυχρόνια μίσθωση και εναλλακτικώς για αγορά. Αξιολόγηση των δύο προσεγγίσεων, με κριτήρια τους χρονικούς περιορισμούς και τον λόγο Κόστος/Απόδοση. Λήψη αποφάσεως, υλοποίηση.

Εναρξη της διαδικασίας πραγμάτωσης αναβάθμισης του δυναμικού επαναεριοποίησης της Ρεβυθούσας κατά 12%.

Λειτουργία πέντε λιγνιτικών μονάδων στον Αγιο Δημήτριο, Μελίτη και Μεγαλόπολη 4 για μεταβατική περίοδο, παρακολουθώντας την ενεργειακή κρίση. Τροποποίηση προγράμματος απόσυρσης μονάδων Αγίου Δημητρίου στο τέλος 2022, σε συνδυασμό με την έναρξη λειτουργίας το καλοκαίρι 2022 της μονάδας ειδικών προδιαγραφών Πτολεμαΐδα 5, που μπορεί να λειτουργεί ως λιγνιτική μέχρι το 2028.

Ολοκλήρωση των συνομιλιών ΔΕΣΦΑ - Snam SpA για την προσωρινή, εκτός Ελλάδος, τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας φυσικού αερίου, στο 15% της κατανάλωσης ετησίως.

Δημόσια εκστρατεία δημιουργίας κουλτούρας εξοικονόμησης ενέργειας, πέραν των προγραμμάτων «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ».

Επιτάχυνση των επενδύσεων ΑΠΕ με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

ΙΙ/ Βραχυπρόθεσμα (μετά την 26η Μαΐου που λήγει η διορία της Gazprom για τον τρόπο πληρωμής της)

Ενεργοποίηση πέντε μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο, με εγκατεστημένη ισχύ 2.023,5 MWe και εναλλακτικό καύσιμο Diesel με διαθέσιμη ισχύ 1.826 MWe.

Σταδιακή αύξηση εξόρυξης λιγνίτη έως 50% για μία διετία.

Εγκριση της ΡΑΕ στην αίτηση της Gastrade για δεύτερη μονάδα FSRU στην Αλεξανδρούπολη.

Αξιοποίηση ύστερα από μία άκαρπη δεκαετία της υπόγειας δεξαμενής φυσικού αερίου South Kavala, χωρητικότητας όσο το σημερινό μέγεθος στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας. Επιδίωξη ένταξης των έργων υποδομής σε προγράμματα PCI της ΕΕ.

Αναζήτηση εταίρου από την ΕΔΕΥ ΑΕ, του διαμετρήματος TOTAL, που αποχώρησε. Μαζί με το ΥΠΕΚΑ, δημιουργία μηχανισμού *Fast track* άρσης γραφειοκρατικών και άλλων εμποδίων, στις παραχωρήσεις ερευνών υδρογονανθράκων.

Επιτάχυνση διαδικασιών της ηλεκτρικής διασύνδεσης με Αίγυπτο.

ΙΙΙ/ Μεσοπρόθεσμα (έως το 2026 που λήγει η σύμβαση με την Gazprom, εφόσον δεν έχει εν τω μεταξύ διακοπεί μονομερώς)

Εναρξη λειτουργίας τον Ιανουάριο 2024 της μονάδας FSRU - *ΟΡΦΕΑΣ* στην Αλεξανδρούπολη με αποθηκευτική χωρητικότητα 153.000 m3 και ετήσια παροχή 5,5 bcm επαναεριοποιημένου LNG.

Αύξηση της παροχής του αεριαγωγού TAP.

Μελέτη σκοπιμότητας δεύτερης «γραμμής κορμού» με αεριαγωγό Κομοτηνή-Θεσσαλονίκη-Αθήνα για κάλυψη μελλοντικών αναγκών.

Εναρξη ερευνών υδρογονανθράκων σε Ιόνιο, Ιωάννινα και ιδεωδώς Νοτιοδυτική και Νότια Κρήτη. Πρώτη εκτίμηση δυνητικών αποθεμάτων. Επί θετικής εκβάσεως, ανάπτυξη των κοιτασμάτων.

IV/ Μακροπρόθεσμα (πέραν του 2030)

Στη σημερινή συγκυρία αβεβαιότητας και ρευστότητας, όπου κινδυνεύει να επαληθευτεί νωρίτερα, η γνωστή ρήση του John Maynard Keynes για το μακροπρόθεσμο, κάθε απόπειρα θα είχε ίσως ακαδημαϊκό χαρακτήρα.

Η απεξάρτηση από ουσίες συνοδεύεται από στερητικά φαινόμενα. Αναλογικά, σε περίπτωση βίαιης διακοπής ρωσικού αερίου, παράλληλα με την υλοποίηση της στρατηγικής, ίσως απαιτηθούν μικρής έκτασης περιορισμοί.

Ο Μιχάλης Μυριάνθης, Ph.D., υπήρξε ανώτατο στέλεχος Ομίλου εταιρειών πετρελαίου. Από το 2003 είναι ειδικός σύμβουλος του ΕΛΙΑΜΕΠ.

ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΣΤΑΜΠΟΛΗ

Ο δρόμος της ενεργειακής αυτάρκειας

Οι δραματικές εξελίξεις των τελευταίων εβδομάδων με επίκεντρο τον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο, σε συνδυασμό με τις υψηλές τιμές ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και πετρελαίου, που ωστόσο προϋπήρξαν του πολέμου, έχουν συμβάλει στη δημιουργία μιας καθολικής ενεργειακής κρίσης. Μιας κρίσης όμως που πλήττει κυρίως την Ευρώπη – γιατί σε ΗΠΑ και Κίνα οι τιμές κινούνται σε πολύ ανταγωνιστικά επίπεδα και κατά μέσο όρο είναι τρεις φορές χαμηλότερες από ό,τι στη Γηραιά Ηπειρο –, η οικονομία της οποίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από ενεργειακές εισαγωγές κάθε είδους. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕ εισάγει σήμερα (στοιχεία 2021) σχεδόν το 58% της ενέργειας που καταναλώνει, με το φυσικό αέριο (83,6%) και το πετρέλαιο (71,0%) να αντιστοιχούν αναλογικά στις μεγαλύτερες εισαγωγές. Ως γνωστόν, η Ρωσία καλύπτει το 40% των ευρωπαϊκών εισαγωγών αερίου και το 25% του πετρελαίου, καθιστώντας τη βασικό προμηθευτή. Η Ελλάδα είναι ακόμα περισσότερο ενεργειακά εξαρτώμενη από τον μέσο όρο της Ευρώπης, αφού η εξάρτησή της πέρυσι έφθασε το 82,0%, βάσει στοιχείων της Eurostat. Η κρίση στην Ουκρανία έδειξε με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο πως μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα η Ρωσία από «στρατηγικός εταίρος» στην ενέργεια μετατράπηκε σε έναν επιτήδειο εκβιαστή, που με πρόφαση την πληρωμή σε ρούβλια επιχειρεί να διασπάσει το ευρωπαϊκό ενεργειακό μέτωπο και να αποπροσανατολίσει την όλη συζήτηση. Που δεν μπορεί να είναι άλλη από τη μεσοβραχυπρόθεσμη προσπάθεια μείωσης ή και τερματισμού της ενεργειακής εξάρτησης της Ευρώπης από τη Ρωσία. Αυτό μας οδηγεί στο επόμενο μεγάλο ζήτημα, που είναι η επιδίωξη για ενεργειακή αυτάρκεια. Και φυσικά ακολουθεί το ερώτημα κατά πόσο μπορεί κάτι τέτοιο να είναι το ζητούμενο στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, που όμως παρέχει την ψευδαίσθηση ότι η ενεργειακή προμήθεια είναι διασφαλισμένη και τα πάντα είναι θέμα εμπορικών συμφωνιών και επίτευξης ανταγωνιστικών τιμών. Ωστόσο, η πρόσφατη εμπειρία μάς έδειξε περίτρανα το πώς η υψηλή ενεργειακή εξάρτηση, ιδίως όταν το μεγαλύτερο ποσοστό ελέγχεται από μία μόνο χώρα, αποτελεί μια βραδυφλεγή γεωπολιτική βόμβα με απροσδιόριστες συνέπειες.

Στη σημερινή δύσκολη συγκυρία η Ελλάδα μπορεί τελικά να «καταφέρει», χωρίς να παραβιάζει το ευρωπαϊκό Acqui, να συνεχίσει τον εφοδιασμό της με ρωσικό αέριο (πράγμα που επιτρέπει στη Βουλγαρία να κάνει τον ξύπνιο, κηρύσσοντας την αποδέσμευσή της από τη Ρωσία) γιατί διαφορετικά θα αντιμετωπίσει σοβαρό πρόβλημα ενεργειακής προμήθειας – θα πρέπει να γνωρίζουμε όμως ότι αυτό έχει ημερομηνία λήξης. Γι' αυτό ο μακροπρόθεσμος στόχος μιας νέας ενεργειακής πολιτικής, που πολύ σύντομα θα κληθεί να χαράξει η κυβέρνηση, δεν μπορεί να είναι άλλος παρά ο δρόμος προς την ενεργειακή αυτάρκεια. Χωρίς απαραίτητα να στοχεύσουμε σε 100% κάλυψη των αναγκών μας από εγχώρια παραγόμενη ενέργεια, η Ελλάδα μπορεί, αναπτύσσοντας περαιτέρω τις ΑΠΕ αλλά ταυτόχρονα αξιοποιώντας τους δικούς μας υδρογονάνθρακες και τον λιγνίτη, μέσα σε λίγα χρόνια να αντιστρέψει πλήρως τη σημερινή αναλογία εξάρτησης.

Ο Κωστής Σταμπολής είναι πρόεδρος του Ινστιτούτου Ενέργειας ΝΑ Ευρώπης (IENE)